

Fæstegodsset, saalænge Fæsteforholdet bestaaer, er; hvad der jo ofte er anført som en Indvending imod Fæstendretningen, virkelige Fideicommisser, som vel ikke ere saaledes knyttede til Kjønnen som det store Fleertal af de egentlige Stamhuse, idet de ogsaa kunne falde Døttrene tilgode, men som i Reglen tilfalde en enkelt Søn med Ubelukkelse af andre Sønner, naturligtvis under de Former, hvorunder det kan skee, ved Underhandling med vedkommende Godsetere. Jeg troer altsaa, at i Hovedsagen er, praktisk, det Niemed, som foreskriver de ærede Talere, ganske vist indeholdt i Lovgivningen, der indeholder Bestemmelser i denne Henseende, som sætte Faderen istand til at disponere over et betydeligt Forlobs til en enkelt Søn. At lade en Regel staae om, at Faderen ved Disposition skulde kunne erklære, at Sønnen kunde arve dobbelt, vilde jeg paa det Allerbestemteste modsætte mig. Det synes mig, at man derved, idet man etablerede et Princip, fordi man erkjendte det for rigtigt og retfærdigt, vilde vise, at man dog havde en meget stor Tvivl om dets Retfærdighed, og det er netop, et af Argumenterne for, at vi nu skulle gjøre det Skridt, der staaer tilbage, at Lovgivningen, ved at lægge det i Forældrenes Haand at træffe Bestemmelser ved en blot Declaration, der ikke engang er knyttet til alle Formerne for Testaments Givelse, i Grunden har anerkjendt det for ret og billigt, som det kun ikke har dristet sig til at udføre. Jeg troer ikke, at det kunde forenes med en saadan Erkjendelse at lade det gaae omvendt, hvorved det jo maa vel erindres, at Tanken ikke kan være den, at man for en eller anden af Sønnen, for samtlige vilde opretholde den gamle Regel istedetfor den nye, der dog var anerkjendt som den retfærdige. Hvad det af en anden æret Taler opfaste Spørgsmaal angaaer, da kan jeg heller ikke Andet end med den ærede Justitsminister være enig i, at Spørgsmaalet kun kan afgjøres i de concrete Tilfælde. Jeg troer, at som et almindeligt Svar paa Spørgsmaalet maa man sige, at de ældre Dispositioner staae ved Magt, men at de blive at fortolke i Henhold til den Forandring, der imidlertid er foregaaet ved Loven. Er det den Disposition, der omhænde-

les i den ældre Lovs § 2, hvorom der er Tale, saa er det jo ligegyldigt, om Vedkommende gaae i lige Arb. i Kraft af Loven eller ifølge Disposition; er der derimod tillagt Døttrene eller en af dem en vis bestemt Sum foruden deres Arvepart efter den ældre Lov, saa vilde jeg sige, at dersom deres Arvepart efter den ældre Lov plus dette Tillæg var mindre end Broderlob, saa fik de Broderlobden, men heller ikke mere; var den derimod mere end Broderlobden, saa fik de Broderlobden plus det Beløb, hvormed det dem tilbealte Tillæg overstiger denne. Jeg troer, at i begge Tilfælde vilde man netop opretholde Dispositionen ved at fuldbyrde det, som klarligen kunde skjønnes at være Faderens virkelige Villie. Tænke vi os f. Ex. en Mand med 3 Døtre, hvoraf de 2 ere vel forsørgede, den tredje derimod høiligen trængende til Understøttelse; han tillægger hende derfor, foruden hendes lovlige Arb. efter den nu gjældende Arvelov paa 2000 Rd., et Tillæg paa 1000 Rd., saa vilde man netop ikke opretholde Dispositionens Hensigt ved kun at tildele hende ialt 3000 Rd., medens hendes Søstre paa Grund af Lovens Forandring fik hver en Broderlob paa 4000 Rd. Men havde han tildeelt hende et Tillæg af 3000 Rd., saa vilde man, naar Loven senere deraf hjemler hende 2000 Rd., neppe være berettiget til at udlægge hende 7000 Rd., istedetfor 5000 Rd., som Faderen havde givet hende, men aldrig under 5000 Rd., saa at hendes Tillæg ifølge Dispositionen blev ikke 3000 Rd., men 1000 Rd. Forøvrigt vil dette væsentligen komme an paa selve Dispositionens Ord, og kan derfor ikke forud afgjøres ved Loven — allermindst ved en Bestemmelse, der foreskrev, at ældre Dispositioner skulde fuldbyrdes efter deres Ordlyd. Jeg troer altsaa, at det er det ene Rigtige at overlade det for det Første til Forældrene at berigtige deres Dispositioner efter de nye Forudsætninger, der ere indtraadte, og, hvis der møder noget Arveløbsfesttilfælde, hvor det ikke er skeet, da at lade Retten fortolke Dispositionerne i Henhold til den ved Lovgivningen midlertidigt indtraadte Forandring og søge at ramme, hvad der var Faderens virkelige Villie.

Nyholm: Det forekommer mig dog at